

Ξενοφών, Κυνηγετικός, 13.1-5 (έκδ. του E.C. Marchant)

Στο τέλος του Κυνηγετικού ο Ξενοφών, αφού έχει μιλήσει για την αξία του κυνηγιού, προβάλλει τον εαυτό του ως αληθινό δάσκαλο σε αντίθεση προς τους σοφιστές.

Θαυμάζω δὲ τῶν σοφιστῶν καλουμένων ὅτι φασὶ μὲν ἐπ' ἀρετὴν ἄγειν οἱ πολλοὶ τοὺς νέους, ἄγουσι δ' ἐπὶ τούναντίον· οὔτε γὰρ ἄνδρα που ἐωράκαμεν ὅντιν' οἱ νῦν σοφισταὶ ἀγαθὸν ἐποίησαν, οὔτε γράμματα παρέχονται ἐξ ὧν χρή ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ματαίων πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται, ἀφ' ὧν τοῖς νέοις αἱ μὲν ἡδοναὶ κεναί, ἀρετὴ δ' οὐκ ἔνι¹ διατρίβειν δ' ἄλλως παρέχει τοῖς ἐλπίσασί τι ἐξ αὐτῶν μαθήσεσθαι καὶ ἐτέρων κωλύει χρησίμων καὶ διδάσκει κακὰ. Μέμφομαι οὖν αὐτοῖς τὰ μὲν μεγάλα μειζόνως· περὶ δὲ ὧν γράφουσιν, ὅτι τὰ μὲν ῥήματα αὐτοῖς ἐζήτῃται, γινώμηναι δὲ ὀρθῶς ἔχουσιν, αἷς ἂν παιδεύονται οἱ νεώτεροι ἐπ' ἀρετὴν, οὐδαμοῦ. Ἐγὼ δὲ ιδιώτης μὲν εἰμι, οἶδα δὲ ὅτι κράτιστον μὲν ἔστι παρὰ τῆς αὐτοῦ φύσεως τὸ ἀγαθὸν διδάσκεσθαι, δεύτερον δὲ παρὰ τῶν ἀληθῶς ἀγαθόν τι ἐπισταμένων μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐξαπατᾶν τέχνην ἐχόντων. Ἴσως οὖν τοῖς μὲν ὀνόμασιν οὐ σεσοφισμένως λέγω· οὐδὲ γὰρ ζητῶ τοῦτο· ὧν δὲ δέονται εἰς ἀρετὴν οἱ καλῶς πεπαιδευμένοι ὀρθῶς ἐγνωσμένα ζητῶ λέγειν· ὀνόματα μὲν γὰρ οὐκ ἂν παιδεύσειε, γινώμηναι δέ, εἰ καλῶς ἔχοιεν.

1 ἔνι: ἔνεστι.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «Ἐγὼ δὲ ιδιώτης [...] ζητῶ τοῦτο».
Μονάδες 10

Γ2. Ποιες επικρίσεις διατυπώνει εναντίον των σοφιστῶν ο Ξενοφών ως προς την επίδρασή τους στους νέους;
Μονάδες 10

Γ3. Στο απόσπασμα «οὔτε γὰρ [...] χρή ἀγαθοὺς γίγνεσθαι»:

α. Να μεταφέρετε τα τριτόκλιτα ουσιαστικά και τις αντωνυμίες στον άλλο αριθμό, στην ίδια πτώση και στο ίδιο γένος. (μονάδες 4)

β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ῥήματα που βρίσκονται σε πληθυντικό αριθμό (μονάδες 3) και να τα μεταφέρετε στην υποτακτική αορίστου της ενεργητικής φωνής, στο ίδιο πρόσωπο και στον ίδιο αριθμό. (μονάδες 3) (μονάδες 6)
Μονάδες 10

Γ4.α. Στο απόσπασμα «ὀνόματα μὲν γὰρ [...] εἰ καλῶς ἔχοιεν» να αναγνωρίσετε το εἶδος του υποθετικού λόγου (μονάδα 1) και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να δηλώνει το προσδοκώμενο. (μονάδες 3)
(μονάδες 4)

β. «πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται»: Να αναγνωρίσετε το εἶδος της σύνταξης (μονάδες 2) και να κάνετε όλες τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να τονίζεται το πρόσωπο που ενεργεί (μονάδες 4).

Μονάδες 10

Γ.1 Εγώ, λοιπόν, είμαι αφενός απλός πολίτης, ξέρω αφετέρου ότι είναι προτιμότερο/καλύτερο να διδάσκεται το καλό από την ίδια του τη φύση, και δεύτερον να διδάσκεται από όσους γνωρίζουν πραγματικά κάτι καλό παρά από όσους έχουν τη διάθεση να εξαπατήσουν με την τέχνη. Ίσως, λοιπόν, δεν μιλάω με τις λέξεις που χρησιμοποιούν οι σοφιστές· βέβαια δεν επιδιώκω κάτι τέτοιο.

Γ.2

Ο Ξενοφών διατυπώνει τις εξής επικρίσεις των σοφιστών ως προς την επίδρασή τους στους νέους:

α) ενώ ισχυρίζονται ότι οδηγούν τους νέους στην αρετή, τους οδηγούν στην αντίθετη κατεύθυνση («ὅτι φασὶ... ἄγουσι δ' ἐπὶ τούναντίον»).

β) οι συγκαίρινοί σοφιστές του Ξενοφώντα δεν προβαίνουν σε καμία καλή ενέργεια μέσω της οποίας θα κάνουν τους νέους ενάρετους («οὔτε γὰρ ἄνδρα... οἱ νῦν σοφισταὶ ἀγαθὸν ἐποίησαν

γ) ούτε αντίστοιχα συγγράμματα έχουν γράψει που θα τους υποδείξουν τον δρόμο της αρετής, διότι έχουν συνθέσει πολλά συγγράμματα, με τα οποία οι νέοι οδηγούνται σε επιπόλαιες ευχαριστήσεις και σε αυτά δεν υπάρχει η αρετή («οὔτε γράμματα παρέχονται... ἀρετὴ δ' οὐκ ἔνι»).

δ) Οι σοφιστές τους προτρέπουν να περνούν ανώφελα τον χρόνο τους και τους εμποδίζουν από τον να μάθουν χρήσιμα πράγματα για την ζωή τους, ενώ τους διδάσκουν τα βάνουσα («διατρίβειν δ' ἄλλως παρέχει... καὶ διδάσκει κακά.»)

ε) Και, τέλος τους κατηγορεί ότι δημιουργούν την εντύπωση ότι τα μεγάλα είναι ακόμη μεγαλύτερα αναζητώντας λέξεις εξεζητημένες και χρησιμοποιώντας όχι ορθές ιδέες, πράγμα το οποίο απομακρύνει τους νέους από την αρετή («Μέμφομαι οὖν αὐτοῖς τὰ μὲν μεγάλα μειζόνως' ...αἷς ἂν παιδεύοιντο οἱ νεώτεροι ἐπ' ἀρετὴν, οὐδαμοῦ.»)

Γ.3

α.

ἄνδρα: ἄνδρας

ὄντιν(α): οὐστinas

γράμματα: γράμμα

ῶν: οῦ

β.

ἐωράκαμεν: ἴδωμεν

ἐποίησαν: ποιήσωσι (ν)

παρέχονται: παράσχωσι (ν)

Γ4

α. Το είδος του υποθετικού λόγου είναι η απλή σκέψη του λέγοντος.

Η μετατροπή στο προσδοκώμενο γίνεται ως εξής:

Υπόθεση: ἐάν καλῶς ἔχωσι

Απόδοση: ὀνόματα μὲν γὰρ οὐκ παιδεύσει/ἂν παιδεύσειε (δυνητική ευκτική, μελλοντική φράση), γνῶμαι δε (οὐκ παιδεύσει/ἂν παιδεύσειε)